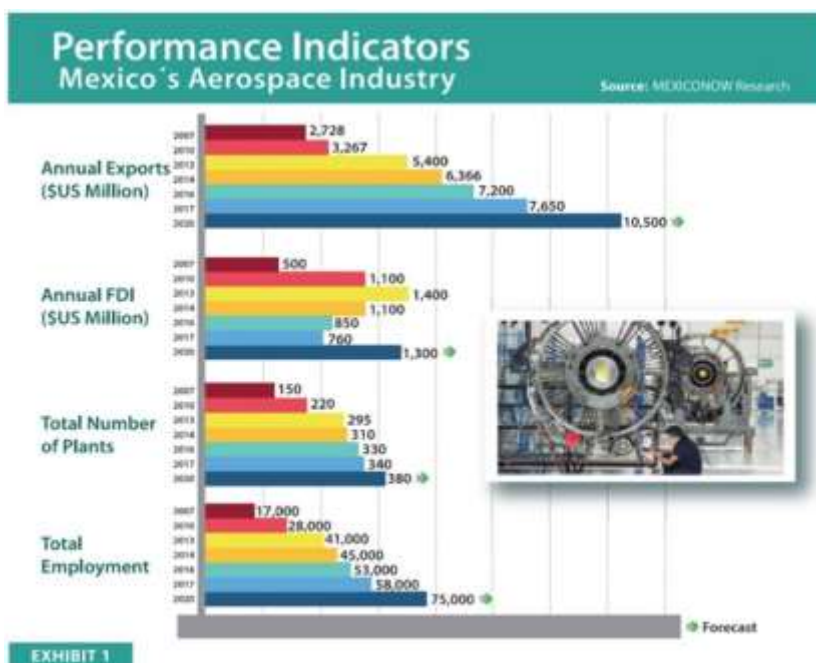

Letecký průmysl

Letecký průmysl je relativně mladým, přesto rychle se rozvíjejícím odvětvím na mexickém trhu. Průměrný roční nárůst dosahoval 17 procent. V roce 2017 mexický vývoz v tomto odvětví vystoupal na 7,6 mld. USD a v následujících letech se očekává stabilní růst. Oproti předcházejícímu roku došlo k navýšení vývozu o 6,5 procenta oproti předchozímu roku 2016. Předpokládá se, že v období 2018 až 2023 bude nárůst v leteckém průmyslu každoročně dosahovat průměrně 11 procent. Kromě dalších faktorů tento nárůst souvisí úzce s růstem letecké dopravy na globální úrovni.

SOUČASNÁ SITUACE V MEXICKÉM LETECKÉM PRŮMYSLU

Mexiko se v současné chvíli nachází na třetí příčce ve světě, kam směřuje nejvíce investic v leteckém průmyslu, hned za USA a Velkou Británií. V současné době má Mexiko uzavřené dohody o volném obchodu se 46 zeměmi. Za posledních deset let vzrostl počet podniků a institucí zabývajících se leteckým průmyslem z 60 na 340¹. Z 340 společností se zhruba 80 procent zabývá výrobou a zbývajících 20 procent se věnuje průmyslovému designu a inženýrství. Díky tomu je Mexiko dnes řazeno mezi top 15 světových dodavatelů v tomto odvětví a je sedmým největším dodavatelem součástek pro letecký průmysl v USA. Průmyslové závody se zaměřují na výrobu trupů, podvozků, stabilizátorů, konstrukcí, izolátorů, turbín, údržbářských služeb apod. Letecký průmysl v současné době zaměstnává přibližně 58 000 lidí a do roku 2020 by toto odvětví mohlo zaměstnat odhadem až 75 000 lidí. Mexická vláda považuje letecký průmysl za jedno ze svých strategických odvětví díky jeho dynamickému růstu, konkurenčním výhodám, ze kterých Mexiko těží, a také díky pozitivním dopadům na celkovou ekonomickou situaci země.

Zdroj: MEXICONOW Research

¹ Mezi nejvýznamnější společnosti působící na území Mexika patří AT Engine Mexico v Hermosillo, Daher Aerospace a Safran v Querétaro a řada dalších. Jejich roční přímé zahraniční investice dosahovaly v roce 2017 v průměru 760 mld. USD.

Níže uvedená mapa představuje geografické rozložení mexického průmyslu a jednotlivé firmy, které v Mexiku působí. Podniky se nacházejí ve více jak 18 státech mexické federace. Největší koncentrace leteckého průmyslu se nachází ve státech Querétaro, Chihuahua, Baja California, Nuevo León a Sonora. Jednotlivé klastry jsou v kontaktu a pracují na prohloubení vzájemné spolupráce; jejich cílem je být partnery, nikoliv konkurenty. Snaží se také o přilákání dalších firem, které by mohly doplnit existující dodavatelské řetězce. Velmi důležitým faktorem je také přeshraniční spolupráce a regionální výroba na americko-mexické hranici. Mexické severní státy úzce spolupracují se svými americkými sousedy a velká část produktů je v procesu výroby převezena přes hranici hned několikrát. Výrobní závody na opačných stranách hranice se komplementují a investoři je považují za jeden celek. Aktuální jednání o modernizaci Severoamerické dohody o volném obchodu (NAFTA) jsou společnostmi z obou zemí pozorně sledována kvůli hrozbě výrazného ovlivnění stávající situace v případě zrušení dohody či jejích radikálních změn.

Zdroj: MEXICONOW

KONKURENČNÍ VÝHODY MEXIKA A JEHO KLÍČOVÉ VÝZVY

Ministerstvo hospodářství v současné době pracuje na splnění cílů vytyčených v programu *Pro Aéreo 2012 – 2020: Programa Estratégico de la Industria Aeroespacial* (Strategický program leteckého a kosmického průmyslu). Mezi mety, kterých by mělo být v roce 2020 dosaženo, patří proniknout mezi deset největších vývozců světa, vyvážit produkty v hodnotě přes 12 mld. USD, zaměstnávat v oboru více než 110 tisíc lidí a participovat na produkci letadel, na kterém by se domácí výroba podílela z více než 50 %. V rámci programu bylo zároveň definováno pět strategických cílů, které by měly být

postupně naplňovány - posílení a rozvoj vnitřního a vnějšího trhu, posílení a rozvoj kapacit domácího průmyslu, rozvoj potřebného lidského kapitálu, technologický rozvoj, rozvoj dalších faktorů (institucionální rámec, regulace, finanční podpora).

Mexiko usilovně pracuje na vývoji specializovaných lidských zdrojů pro letecký průmysl. Pro Mexiko představují výhodu zruční a trénovaní pracovníci, inženýři a také vzdělaný management. Největší specializovanou institucí je v současnosti univerzita UNAQ (Letecká univerzita) sídlící v Querétaru a další významná vzdělávací centra v dalších státech Mexika. V Mexiku každý rok ukončí studium zhruba 100 000 absolventů z oboru inženýrství a technologií, což představuje obrovskou příležitost pro rozvoj technologií v leteckém průmyslu. Jako součást strategických cílů tohoto odvětví, které mají dát vyniknout schopnosti lidského kapitálu, byla vytvořena pracovní skupina pro rozvoj integrovaného strategického leteckého výcviku. Tento program je definován trojím zastoupením: vládou, průmyslem a akademickou obcí a je koordinován výbory, jež zastupují subjekty z Mexické Federace Aerokosmického průmyslu (FEMIA - *La Federación Mexicana de la Industria Aeroespacial*), Mexickou kosmickou agenturou (AEM – *Agencia Especial Mexicana*), Mexickou radou leteckého vzdělávání (COMEA - *El Consejo Mexicano de Educación Aeroespacial*), agenturou ProMéxico a Ministerstvem veřejného školství (SEP). Tato strategie by byla směřována k vybudování inovativních a projektových center ve státech Mexika, kde je silně zastoupený letecký průmysl.

PŘEKÁŽKY V MEXICKÉM LETECKÉM PRŮMYSLU

Vytyčený pozitivní kurz vývoje naráží na různé překážky. Mexiko bude muset čelit výzvám, které přinesou příští roky, a zároveň se bude muset snažit o odstranění defektů, které již byly identifikovány. Nejčastěji zmiňovaným nedostatkem mexického leteckého průmyslu je současný dodavatelský řetězec, ve kterém chybí malé a středně velké firmy. Značné množství součástí se nevyrábí přímo v Mexiku a je nutné je dovážet. S tím jsou spojena i nedostatečná logistická letecká spojení. Tento problém se bude ještě prohlubovat se zvyšující se poptávkou. Mexická federace leteckého a kosmického průmyslu (FEMIA - *Federación Mexicana de la Industria Aeroespacial*), která sdružuje více než 100 oborových společností, se společně s federální vládou snaží pomocí vlastních iniciativ tuto situaci napravit. FEMIA analyzuje potřeby mexického průmyslu a identifikuje potenciální výrobce, kteří by mohli vstoupit do dodavatelského řetězce. Pokud v Mexiku nenajdou vhodné kandidáty, lákají firmy ze zahraničí. S cílem podpořit domácí společnosti by federální vláda měla připravit další programy pro začínající firmy, jež by se mohly stát součástí dodavatelského řetězce.

LETECKÁ PŘEPRAVA

Stejně tak jak letecký průmysl, tak i letecká doprava v Mexiku zaznamenává historický růst. V roce 2017 bylo zaregistrováno 90 milionů cestujících², což představuje o 59 procent více než 57 milionů cestujících v roce 2012. Do roku 2020 počítají s nárůstem v přepravě až na 100 milionů pasažérů ročně. Z hlediska konektivity v posledních pěti letech bylo přidáno 520 nových vnitrostátních a 605 mezinárodních tras. Nově Mexiko podepsalo 23 smluv, ve kterých se zavazují do čtyř let k vytvoření nejméně 140 nových leteckých tras. Mexický letecký sektor zvýšil svou činnost o 60 procent za posledních 10 let a očekává se, že hlavní město Mexiko a město Cancún budou patřit mezi latinskoamerická města, kde je odbaveno více než 10 tisíc mezinárodních cestujících denně. Mezi

² Z tohoto celkového počtu, mezinárodní letiště v hlavním městě Mexiku odbavilo 44 milionů cestujících.

významné národní letecké společnosti pro přepravu pasažérů patří Aeromar, Aeroméxico, Interjet, Volaris a Viva Aerobus.

Zdroj: Newsweek

Mexiko je rovněž jednou z nejrychleji se rozvíjejících zemí nákladní letecké dopravy. Čísla z ledna 2018 potvrzují, že nákladní letecká doprava se zvýšila o 32 procent, z loňských 610 tisíc tun na letošních 807 tisíc tun ve stejném období v roce 2018. Podle nejnovějších údajů Mezinárodní asociace leteckých dopravců (IATA – *The International Air Transport Association*) se poptávka po letecké dopravě v roce 2017 více než zdvojnásobila a dle analýz Komory národní letecké přepravy (CANAERO – *Cámara Nacional de Aerotransportes*) se do roku 2030 očekává nárůst až na 1.421 tisíc tun v nákladní letecké přepravě.

SHRNUTÍ

Mexický letecký průmysl zažívá nebývalý boom díky své geografické poloze, otevřenosti ekonomiky, kvalitní pracovní síle. Dobré zkušenosti z jiných odvětví lákají další společnosti a nové zahraniční investice právě do mexického leteckého průmyslu. Mexiko již dlouho není ceněno pouze pro svou levnou pracovní sílu, ale je považováno za zemi, která nabízí přidanou hodnotu. K dosažení vytyčených vládních cílů a potvrzení pozice jednoho z nejdůležitějších globálních center leteckého průmyslu bude pro Mexiko v příštím období klíčové rozšířit dodavatelské řetězce a posílit vlastní vzdělávací kapacity. V dodavatelských řetězcích je spatřována výborná příležitost pro české firmy a investory.

Autorka: Daniela Sedláková, odborná asistentka Velvyslanectví ČR v Mexiku